

2. Лисиченко Л.А. Структура мовної картини світу // Мовознавство. – 2004. – №5-6. – С. 39.

3. Лотман Ю. М. О семиосфере // Структура діалога как принцип работы Семиотического механизма./ Научн. зап. Тартуського ун-та. – Вып. 641. – Тарту, 1984. – С. 5 – 23.

*Шульга М.А. – канд. філос. н.
(Київ, КНУ ім. Т.Шевченка)*

УКРАЇНА В РОСІЙСЬКИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ РОЗВІДКАХ: ПОСТПОМАРАНЧЕВИЙ РАКУРС

Міркування сучасних російських дослідників про завдання Росії стосовно „постпомаранчевої” України та перспективу українсько-російських відносин після президентських виборів-2004 в Україні можна звести до наступних положень. Перше, – це визнання значення України для майбутнього системи міжнародних стосунків, яка склалася після 1991 та 2001 років.

Друге – констатування неспроможності нинішньої Росії запропонувати Україні привабливий проект інтеграції, що був би альтернативний європейському. Звідси – висновок про те, що Росії варто посилювати економічну і культурну складову своїх інтеграційних проектів.

Третє – негативна оцінка проектів територіального розчленування України з одночасною позитивною оцінкою можливої федералізації України з огляду на „цивілізаційна рубіжність”, „цивілізаційну розколотість”, „цивілізаційну амбівалентність” українського суспільства.

Четверте - розуміння того, що антиросійське спрямування української незалежності є об’єктивно зумовленим завданням її ствердження саме як незалежності від Росії. Як наслідок - висновок про недосяжність дружніх - особливих, союзницьких, - стосунків між Україною та Росією і можливість розвитку цих стосунків лише на підставах взаємної вигоди за одночасного підкреслення, що Росії не варто відмовлятися від ініціювання дружніх стосунків з Україною, бо вони є надзвичайно важливими з огляду на майбутнє Росії в якості великої держави. Можна припустити, що в розбудові дружніх, а не просто взаємовигідних, стосунків з Україною Росія буде використовувати як образ „Росії-Євразії”, так і образ „Росії в Євразії”. Доцільність першого зумовлена визнанням того, що проект ЄСП має за мету створення навколо Росії дружнього простору держав-сусідів. Доцільність другого тим, що характер українсько-російських відносин, за визнанням російських дослідників, багато в чому залежить від вирішення Росією проблеми власної самоідентичності, що потребує духовного відродження Росії (А.Марчуков), формування власної ідеологічної мотивації (В.Пастухов), подолання „стратегічної слабини” всередині Росії (С. Кур’янін). Ці завдання й акумулюються образом „Росія в Євразії”.

І, нарешті, останнє, - найбільчішою проблемою українсько-російських відносин, як слідує з міркувань російських вчених, варто вважати на майбутнє проблему Криму та присутності тут російського чорноморського флоту, адже „...здійснити повне геополітичне і духовне роз'єднання росіян і українців ... можна лише за умови витіснення Росії з Криму і Севастополя, що буде й остаточною поразкою Росії і слов'янства” [1, с. 19]. Неважко помітити, що цей аргумент логічно слідує з семантики образу Росія-Євразія”. Образ же „Росії в Євразії” передбачає обґрунтування необхідності для Росії збереження своєї присутності у Криму інтересами її національної безпеки. Видається, що для оптимізації дискусії навколо „кримської проблеми” Україні, поміж усім іншим, доцільно керуватися наступним. По-перше, - це не лише подальша критика теорії „слов'янської єдності” та „єдності трьох братніх народів”, а й акцентування з опорою на теоретичну спадщину С. Рудницького та Ю. Липи тези про те, що історично прерогатива в освоєнні Чорноморського побережжя належить українській геополітиці і що вона (ця прерогатива) свого часу була „перебрана” на себе Російською імперією після того, як Україна була включена до її складу. По-друге, - створення умов для унеможливлення розгортання конфлікту на міжетнічному ґрунті у Криму з одночасним переконанням офіційної Росії в тому, що саме присутність її військових баз на території України є одним з тих чинників, який робить таке розгортання вповні реальними.

Література:

1. Нарочницкая Н.А. Украина: историческая ретроспектива и геополитическая перспектива // Российский кто есть кто. - 2005. - № 1.

Щербань П.Н. – канд. іст. н.

Щербань Т.Ю. – канд. іст. н.

(Суми, УАБС)

ІНТЕГРАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ: ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ

Після революційних подій 2004 року і приходу до влади нових політичних сил знову актуалізувалося питання про якнайшвидше приєднання України до Європейського Союзу. За роки незалежності наша країна вже набула непростого досвіду співробітництва як з ЄС, так і з країнами СНД, і дійшла певних висновків щодо свого майбутнього в сфері інтеграції. Нова влада оптимістично розраховує на інший розвиток подій у взаєминах з Євросоюзом, ніж у попередні роки. З'ясування інтеграційних перспектив України вимагає аналізу її попереднього досвіду в цій сфері.

Після отримання незалежності Україна одразу проголосила своєю стратегічною метою повноправне членство в Європейському Союзі. В 1993 р. Верховна рада України прийняла постанову «Про основні напря-